

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์มรดกทาง
วัฒนธรรมโบราณสถานเวียงกุมกาม

ผู้เขียน

นางสาวกชพร สุขจิตภิญโญ

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.กาญจนา โชคदार

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.ดร.ประเสริฐ ไชยทิพย์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อ.ดร.ชูเกียรติ ชัยบุญศรี

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของโบราณสถานเวียงกุมกาม ด้วยการประยุกต์ใช้วิธี SWOT-AHP และประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการฟื้นฟูและป้องกันน้ำท่วมโบราณสถานเวียงกุมกาม ด้วยวิธี CVM ที่มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่แสดงความเต็มใจที่จะจ่ายสูงสุดออกมา โดยทดสอบสมการความเต็มใจที่จะจ่ายด้วยแบบจำลองโทบิต

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว พบว่า จุดแข็ง คือ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สะท้อนถึงอารยธรรมล้านนา และตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่มากนัก เป็นปัจจัยสำคัญต่อการท่องเที่ยวมากที่สุด (ร้อยละ 46) รองลงมา คือ โอกาส ได้แก่ นโยบายของภาครัฐและการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 26) อุปสรรค คือ ภัยที่เกิดจากมนุษย์และธรรมชาติ โดยเฉพาะปัญหาน้ำท่วมได้สร้างความเสียหายแก่โบราณสถานและสิ่งแวดล้อมภายในเวียงกุมกามเป็นอย่างมาก (ร้อยละ 16) จุดอ่อน คือ ลักษณะทางกายภาพที่เป็นพื้นที่ต่ำ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและงบประมาณในการพัฒนา (ร้อยละ 12) ส่วนผลการศึกษาความเต็มใจที่จะจ่าย พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมมีความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย 200.77 บาท/คน/ครั้ง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ และเขตที่อยู่อาศัย นักท่องเที่ยวที่ไม่เคยมาเยี่ยมชมมีความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย 160.03 บาท/คน/ครั้ง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะ

จ่าย ได้แก่ รายได้ การศึกษา สถานภาพการสมรส และเพศ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย 68.91 บาท/คน/ครั้ง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย ได้แก่ รายได้ อายุ และจำนวนปีที่อาศัยอยู่ จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการท่องเที่ยว จึงเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์โบราณสถานเวียงกุมกามมากกว่านักท่องเที่ยวที่ไม่เคยมาเยี่ยมชม สำหรับประชาชนในพื้นที่ที่มีมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายน้อยที่สุดเพราะประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพอิสระ รายได้ต่อเดือนไม่แน่นอน แต่พร้อมให้ความร่วมมือในรูปแบบอื่นๆ เช่น แรงงาน การประชาสัมพันธ์ และการเป็นอาสาสมัครป้องกันภัย เป็นต้น

Thesis Title	A Study of Willingness to Pay for Conservation of Wiang Kum Kam Cultural Heritage	
Author	Miss Khodchaporn Sukchitpinyo	
Degree	Master of Economics	
Thesis Advisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Kanchana Chokethaworn	Advisor
	Assoc. Prof. Dr. Prasert Chaitip	Co-advisor
	Dr. Chukiat Chaiboonsri	Co-advisor

ABSTRACT

The present study has the objectives to perform a situational analysis of tourism in Wiang Kum Kam archeological site through application of SWOT-AHP method and to assess the willingness to pay for relevant restoration of and prevention against flood damages using CVM with open-ended questionnaire for the tourists and the local public to express their maximum willingness to pay which is subject to an estimation by Tobit model.

The findings from situational analysis revealed that the most advantageous aspect of this tourism attraction site was its strength in reflecting the historical Lanna civilization in location not too far from the Chiang Mai City (46 %), followed by its opportunity to get policy support from the government sector as well as opportunity to attract visitors through publicity (26 %); while the negative conditions came from the threats of man-made and natural endangerments particularly the recurrent floods which have ruined the physical structures and environment in Wiang Kum Kam complex (16 %), and then the weaknesses attributable to the physical setting of the site lying in land lower than the surrounding area and the lack of people's participation in as well as public budgetary support for the development (12 %).

On the willingness to pay, this study found that the tourists who had visited the site were willing to pay 200.07 baht per person per time on the average and their willingness was influenced by the factors of income, education, occupation, and where they lived. Those tourists who had never visited Wiang Kum Kam indicated they were willing to contribute 160.03 baht on the average per person per donation and their willingness was governed by the factors of income, education, marital status, and gender. Meanwhile, the local residents expressed their willingness to pay averagely at 68.91 baht per person per time and their intention was affected by their income, age, and length of time living in this local community.

Evidently, the tourists who had experience visiting Wiang Kum Kam were relatively most generous in their willingness to pay for cherishing this archeological site as they got direct benefit in terms of tourism pleasure and thus placed a higher value than did the non-visitors for the conservation of the remains of this ancient city. The local residents, however, appeared to show least willingness to pay because most of them were engaged in independent occupation earning irregular monthly income thus constraining their monetary contribution ability. Nevertheless, they indicated their willingness to cooperate and contribute in other forms such as labor input, publicity, and serving as disaster prevention volunteer in the effort of cherishing Wiang Kum Kam.